

ศีล ๒๒๗

มีความหมายคือ ศีลสำหรับพระภิกษุ ซึ่งพระภิกษุต้องถือศีล ๒๒๗ ข้อ โดยอยู่ในภิกขุปาฏิโมกข์ ที่เป็นวินัยของสงฆ์ ทำผิดถือว่าเป็นอาบัติ สามารถแบ่งออกได้เป็นลำดับชั้น ตั้งแต่ขั้นรุนแรงจนกระทั่งเบาที่สุดได้ดังนี้ ได้แก่

ปาราชิก	มี ๔ ข้อ
สังฆาทิเสส	มี ๑๓ ข้อ
อนิสกัณฑ์	มี ๒ ข้อ (อาบัติที่ไม่แน่ว่าจะปรับข้อไหน)
นิสสัคคิยปาจิตตีย์	มี ๓๐ ข้อ (อาบัติที่ต้องสละสิ่งของว่าด้วยเรื่องจีวร ไหม บาตร อย่างละ ๑๐ ข้อ)
ปาจิตตีย์	มี ๘๒ ข้อ (ว่าด้วยอาบัติที่ไม่ต้องสละสิ่งของ)
ปาฏิเทสนิยะ	มี ๔ ข้อ (ว่าด้วยอาบัติที่พึงแสดงคืน)
เสขิยะ	(ข้อที่ภิกษุพึงศึกษาเรื่องมารยาท) แบ่งเป็น สารูป มี ๒๖ ข้อ (ความเหมาะสมในการเป็นสมณะ)
โภชนปฏิบัติสังยุตต์	มี ๓๐ ข้อ (ว่าด้วยการฉันอาหาร)
ธัมมเทศนาปฏิบัติสังยุตต์	มี ๑๖ ข้อ (ว่าด้วยการแสดงธรรม)
ปกิณสถะ	มี ๓ ข้อ (เบ็ดเตล็ด)
อธิกรณสมถะ	มี ๗ ข้อ (ธรรมสำหรับระงับอธิกรณ์)

รวมทั้งหมดแล้ว ๒๒๗ ข้อ

ผิดข้อใดข้อหนึ่งถือว่าต้องอาบัติ การแสดงอาบัติสามารถกล่าวกับพระภิกษุรูปอื่นเพื่อเป็นการแสดงตนต่อความผิดได้ แต่ถ้าถึงขั้นปาราชิกก็ต้องสึกอย่างเดียว

หมายเหตุ : เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนและสมบูรณ์ในพระวินัย ต้องศึกษาเนื้อหาฉบับเต็มในพระไตรปิฎก

ปาราชิก

ปาราชิก / 1 ตัว (โทษที่ทำให้ขาดจากความเป็นภิกษุ) ต้องตกอเวจีนรก 1 ชั่วโมง คือ หนึ่งกัปป์

มี ๔ ข้อ ได้แก่

๑. เสพเมถุน แมื่กับสัตว์เดรัจฉานตัวเมีย (ร่วมสังวาสกับคนหรือสัตว์)
๒. ถือเอาทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้มาเป็นของตน จากบ้านก็ดี จากป่าก็ดี (ขโมย)
๓. พรากรากายมนุษย์จากชีวิต (ฆ่าคน)หรือแสวงหาสาเหตุอันจะนำไปสู่ความตายแก่ร่างกายมนุษย์
๔. กล่าวอวดอุตตริมนุสสธรรม์ อันเป็นความเห็นอย่างประเสริฐ อย่างสามารถ น้อมเข้าไปในตัวว่า ข้าพเจ้ารู้
อย่างนี้ ข้าพเจ้าเห็นอย่างนี้ (ไม่รู้จริง แต่โอ้อวดความสามารถของตัวเอง)

สังฆาทิเสส

สังฆาทิเสส / 1 ตัว (โทษที่หมุ่ภิกษุ จำต้องลงโทษ) ต้องตกมหาตاپนรก 1 ชั่วโมง คือ หนึ่งกัปป์

มี ๑๓ ข้อ ได้แก่

๑. ปล่อน้ำอสุจิด้วยความจงใจ เว้นไว้แต่ฝัน
๒. เคล้าคลึง จับมือ จับช่องผม ลูบคลำ จับต้องอวัยวะอันใดก็ตามของสตรีเพศ
๓. พุดจาหยาบคาย เกาะแเกะสตรีเพศ เกี้ยวพาราสี
๔. การกล่าวถึงคุณในการบำเรอตนด้วยกาม หรือถ้อยคำพาดพิงเมถุน
๕. ทำตัวเป็นสื่อรัก บอกความต้องการของอีกฝ่ายให้กับหญิงหรือชาย แม้สามีกับภรรยา หรือแม่แต่หญิง
ชายบริการ
๖. สร้างกุฎด้วยการขอ
๗. สร้างวิหารใหญ่ โดยพระสงฆ์มิได้กำหนดที่ รุกรานคนอื่น
๘. แกล้งใส่ความว่าปาราชิกโดยไม่มีมูล
๙. แกล้งสมมุติแล้วใส่ความว่าปาราชิกโดยไม่มีมูล
๑๐. ยุยงสงฆ์ให้แตกกัน
๑๑. เป็นพวกของผู้ที่ทำสงฆ์ให้แตกกัน
๑๒. เป็นผู้ว่ายากสอนยาก และต้องโดนเตือนถึง 3 ครั้ง
๑๓. ทำตัวเป็นเหมือนคนรับใช้ ประจบคฤหัสถ์

อนิยตกัณฑ์

(ว่าด้วยอาบัติอันไม่แน่ว่า จะควรปรับในข้อไหน)

มี ๒ ข้อ ได้แก่

- การนั่งในที่ลับตา มีอาสนะกำบังอยู่กับสตรีเพศ และมีผู้มาเห็นเป็นผู้ที่เชื่อถือได้พุดขึ้นด้วยธรรม ๓ ประการอันใดอันหนึ่งกล่าวแก่ภิกษุนั้น ได้แก่ **ปาราชิกก็ดี สังฆาติเสสก็ดี หรือปาจิตตีย์ก็ดี** ภิกษุนั้นถือว่ามีความผิดตามที่อุบาสกผู้นั้นกล่าว
- ในสถานที่ที่ไม่เป็นที่ลับตาเสียทีเดียว แต่เป็นที่ที่จะพุดจาค่อนและสตรีเพศได้สองต่อสองกับภิกษุผู้เดียว และมีผู้มาเห็นเป็นผู้ที่เชื่อถือได้พุดขึ้นด้วยธรรม 2 ประการอันใดอันหนึ่งกล่าวแก่ภิกษุนั้น ได้แก่ **สังฆาติเสสก็ดี หรือปาจิตตีย์ก็ดี** ภิกษุนั้นถือว่ามีความผิดตามที่อุบาสกผู้นั้นกล่าว

นิสัคคียปาจิตตีย์

(อาบัติที่ต้องสละสิ่งของว่าด้วยเรื่องจิวร ไหม บาตร)

นิสัคคีย ปาจิตตีย์ / 1 ตัว (โทษที่ทำความดีให้ตกไป จำต้องสละ) ตกโรรูนรก 1 ชั่วโมงคือ 4,000 ปีของ
ชั้นนี้

1 วันในชั้นนี้	เท่ากับ	576 ล้านปีมนุษย์
1 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	210,240 ล้านปีมนุษย์
4,000 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	840,960,000 ล้านปีมนุษย์

มี ๓๐ ข้อ ได้แก่

- เก็บจิวรที่เกินความจำเป็นไว้เกิน ๑๐ วัน
- อยู่โดยปราศจากจิวรแม้แต่คืนเดียว
- เก็บผ้าที่จะทำจิวรไว้เกินกำหนด ๑ เดือน
- ใช้ให้ภิกษุณีซักผ้า
- รับจิวรจากมือของภิกษุณี
- ขอจิวรจากคฤหัสถ์ที่ไม่ใช่ญาติ เว้นแต่จิวรหายหรือถูกขโมย
- รับจิวรเกินกว่าที่ใช้มุ่ง เมื่อจิวรถูกชิงหรือหายไป
- พุดทำนองขอจิวรดีๆ กว่าที่เขากำหนดจะถวายไว้แต่เดิม
- พุดให้เขารวมกันซื้อจิวรดีๆ มาถวาย

๑๐. ทวงจิวรจากคนที่รับอาสาเพื่อซื้อจิวรถวายเกินกว่า ๓ ครั้ง
๑๑. หล่อเครื่องปु่่งที่เจือด้วยไหม
๑๒. หล่อเครื่องปु่่งด้วยขนเจียม (ขนแพะ แกะ) คำล้าวน
๑๓. ใช้ขนเจียมคำเกิน ๒ ส่วนใน ๔ ส่วน หล่อเครื่องปु่่ง
๑๔. หล่อเครื่องปु่่งใหม่ เมื่อของเดิมยังใช้ไม่ถึง ๖ ปี
๑๕. เมื่อหล่อเครื่องปु่่งใหม่ ให้เอาของเก่าเจือปนลงไปด้วย
๑๖. นำขนเจียมไปด้วยตนเองเกิน ๓ โยชน์ เว้นแต่มีผู้นำไปให้
๑๗. ใช้ภิกษุณีที่ไม่ใช่ญาติทำความสะอาดขนเจียม
๑๘. รับเงินทอง
๑๙. ซื้อขายด้วยเงินทอง
๒๐. ซื้อขายโดยใช้ของแลกเปลี่ยน
๒๑. เก็บบาตรที่มีใช้เกินความจำเป็นไว้เกิน ๑๐ วัน
๒๒. ขอบาตร เมื่อบาตรเป็นแผลไม่เกิน ๕ แห่ง
๒๓. เก็บเกสัช ๕ (เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย) ไว้เกิน ๗ วัน
๒๔. แสวงและทำผ้าอาบน้ําฝนไว้เกินกำหนด ๑ เดือนก่อนหน้าฝน
๒๕. ให้จิวรภิกษุอื่นแล้วชิงคืนในภายหลัง
๒๖. ขอด้วยเอามาทอเป็นจิวร
๒๗. กำหนดให้ช่างทอทำให้ดีขึ้น
๒๘. เก็บผ้าจํานำพรรษา (ผ้าที่ถวายภิกษุเพื่ออยู่พรรษา) เกินกำหนด
๒๙. อยู่ป่าแล้วเก็บจิวรไว้ในบ้านเกิน ๖ คิน
๓๐. น้อมลากสงฆ์มาเพื่อให้เขาถวายตน

ปาจิตตีย์

(อาบัติที่ไม่ต้องสละสิ่งของ)

ปาจิตตีย์ / 1 ตัว (โทษที่ทำความดีให้ตกไป) ตกสังฆาฏนรก 1 ชั่วโมง คือ 2,000 ปีของชั้นนี้

1 วันในชั้นนี้	เท่ากับ	144 ล้านปีมนุษย
1 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	52,560 ล้านปีมนุษย
2,000 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	105,120,000 ล้านปีมนุษย

มี ๘๒ ข้อ ได้แก่

- ๑.ห้ามพูดปด
- ๒.ห้ามด่า
- ๓.ห้ามพูดต่อเสียด
- ๔.ห้ามกล่าวธรรมพร้อมกับผู้ไม่ได้บวชในขณะสอน
- ๕.ห้ามนอนร่วมกับอนุปสัมบัน(ผู้ไม่ใช่ภิกษุ)เกิน ๓ คืน
- ๖.ห้ามนอนร่วมกับผู้หญิง
- ๗.ห้ามแสดงธรรมสองต่อสองกับผู้หญิง
- ๘.ห้ามบอกคุณวิเศษที่มีจริงแก่ผู้มีได้บวช
- ๙.ห้ามบอกอาบัติชั่วหยาบของภิกษุแก่ผู้มีได้บวช
- ๑๐.ห้ามขุดดินหรือใช้ให้ขุด
- ๑๑.ห้ามทำลายต้นไม้
- ๑๒.ห้ามพูดเฉไฉเมื่อถูกสอบสวน
- ๑๓.ห้ามติเตียนภิกษุผู้ทำการสงฆ์โดยชอบ
- ๑๔.ห้ามทิ้งเตียงตั้งของสงฆ์ไว้กลางแจ้ง
- ๑๕.ห้ามปล่อยที่นอนไว้ไม่เก็บงำ
- ๑๖.ห้ามนอนแทรกภิกษุผู้เข้าไปอยู่ก่อน
- ๑๗.ห้ามจุกคร่ำภิกษุออกจากวิหารของสงฆ์
- ๑๘.ห้ามนั่งนอนทับเตียงหรือตั้งที่อยู่ชั้นบน
- ๑๙.ห้ามพอกหลังคาวิหารเกิน ๓ ชั้น
- ๒๐.ห้ามเอาน้ำมีสัตว์รดหญ้าหรือดิน
- ๒๑.ห้ามสอนนางภิกษุณีเมื่อมิได้รับมอบหมาย
- ๒๒.ห้ามสอนนางภิกษุณีตั้งแต่อาทิตย์ตกแล้ว
- ๒๓.ห้ามไปสอนนางภิกษุณีถึงที่อยู่
- ๒๔.ห้ามติเตียนภิกษุอื่นว่าสอนนางภิกษุณีเพราะเห็นแก่ลาภ
- ๒๕.ห้ามให้จีวรแก่นางภิกษุณีผู้มีไข้ญาติ
- ๒๖.ห้ามเย็บจีวรให้นางภิกษุณีผู้มีไข้ญาติ
- ๒๗.ห้ามเดินทางไกลร่วมกับนางภิกษุณี
- ๒๘.ห้ามชวนนางภิกษุณีเดินทางเรือร่วมกัน

๒๙. ห้ามฉันอาหารที่นางภิกษุณีไปแนะให้เขาถวาย
๓๐. ห้ามนั่งในที่ลับสองต่อสองกับภิกษุณี
๓๑. ห้ามฉันอาหารในโรงพักเดินทางเกิน ๓ มื้อ
๓๒. ห้ามฉันอาหารรวมกลุ่ม
๓๓. ห้ามรับนิมนต์แล้วไปฉันอาหารที่อื่น
๓๔. ห้ามรับบิณฑบาตเกิน ๓ บาตร
๓๕. ห้ามฉันอีกเมื่อฉันในที่นิมนต์เสร็จแล้ว
๓๖. ห้ามพูดให้ภิกษุที่ฉันแล้วฉันอีกเพื่อจับผิด
๓๗. ห้ามฉันอาหารในเวลาวิกาล
๓๘. ห้ามฉันอาหารที่เก็บไว้ค้างคืน
๓๙. ห้ามขออาหารประณีตมาเพื่อฉันเอง
๔๐. ห้ามฉันอาหารที่มีได้รับประเคน
๔๑. ห้ามยื่นอาหารด้วยมือให้ชฎีเปลือยและนักบวชอื่นๆ
๔๒. ห้ามชวนภิกษุไปบิณฑบาตด้วยแล้วไล่กลับ
๔๓. ห้ามเข้าไปแทรกแซงในสกุลที่มีคน ๒ คน
๔๔. ห้ามนั่งในที่ลับมีที่กำบังกับมาตุคาม (ผู้หญิง)
๔๕. ห้ามนั่งในที่ลับ (หู) สองต่อสองกับมาตุคาม
๔๖. ห้ามรับนิมนต์แล้วไปที่อื่นไม่บอกลา
๔๗. ห้ามขอของเกินกำหนดเวลาที่เขานุญาตไว้
๔๘. ห้ามไปดูกองทัพที่ยกไป
๔๙. ห้ามพักอยู่ในกองทัพเกิน ๓ คืน
๕๐. ห้ามดูเขารบกันเป็นต้น เมื่อไปในกองทัพ
๕๑. ห้ามดื่มสุราเมรัย
๕๒. ห้ามจีภิกษุ
๕๓. ห้ามว่ายน้ำเล่น
๕๔. ห้ามหลอกภิกษุให้กลัว
๕๕. ห้ามแสดงความไม่เชื่อเพื่อในวินัย
๕๖. ห้ามตีไฟเพื่อฝัง
๕๗. ห้ามอาบน้ำบ่อยๆ เว้นแต่มีเหตุ

๕๘. ให้ทำเครื่องหมายเครื่องนุ่งห่ม
๕๙. วิกกับจิวรวไว้แล้ว (ทำให้เป็นสองเจ้าของ-ให้ยืมใช้) จะใช้ต้องถอนก่อน
๖๐. ห้ามเล่นซ่อนบิรขารของภิกษุอื่น
๖๑. ห้ามฆ่าสัตว์
๖๒. ห้ามใช้น้ำมีตัวสัตว์
๖๓. ห้ามรื้อฟื้นอธิกรณ์(คดีความ-ข้อโต้เถียง)ที่ชำระเป็นธรรมแล้ว
๖๔. ห้ามปกปิดอาบัติชั่วหยาบของภิกษุอื่น
๖๕. ห้ามบวชบุคคลอายุไม่ถึง ๒๐ ปี
๖๖. ห้ามชวนพ่อค้าผู้หนีภัยเดินทางร่วมกัน
๖๗. ห้ามชวนผู้หญิงเดินทางร่วมกัน
๖๘. ห้ามกล่าวต่อพระธรรมวินัย (ภิกษุอื่นห้ามและสวดประกาศเกิน ๓ ครั้ง)
๖๙. ห้ามคบภิกษุผู้กล่าวต่อพระธรรมวินัย
๗๐. ห้ามคบสามเณรผู้กล่าวต่อพระธรรมวินัย
๗๑. ห้ามพูดไถลเมื่อทำผิดแล้ว
๗๒. ห้ามกล่าวติเตียนสิกขาบท
๗๓. ห้ามพูดแก้ตัวว่า เพิ่งรู้ว่ามิในปาฏิโมกข์
๗๔. ห้ามทำร้ายร่างกายภิกษุ
๗๕. ห้ามเงื้อมือจะทำร้ายภิกษุ
๗๖. ห้ามโจทภิกษุด้วยอาบัติสังฆาทิเสสที่ไม่มีมูล
๗๗. ห้ามก่อความรำคาญแก่ภิกษุอื่น
๗๘. ห้ามแอบฟังความของภิกษุผู้ทะเลาะกัน
๗๙. ให้ฉันทะแล้วห้ามพูดติเตียน
๘๐. ขณะกำลังประชุมสงฆ์ ห้ามลุกไปโดยไม่ให้ฉันทะ
๘๑. ร่วมกับสงฆ์ให้จิวรแก่ภิกษุแล้ว ห้ามติเตียนภายหลัง
๘๒. ห้ามน้อมลากสงฆ์มาเพื่อบุคคล
๘๓. ห้ามเข้าไปในตำหนักของพระราชา
๘๔. ห้ามเก็บของมีค่าที่ตกอยู่
๘๕. เมื่อจะเข้าบ้านในเวลาวิกาล ต้องบอกลาภิกษุก่อน
๘๖. ห้ามทำกล่อ่งเข็มด้วยกระดูก งา หรือเขาสัตว์

- ๘๗.ห้ามทำเตียง ตั่งมีเท้าสูงกว่าประมาณ
 ๘๘.ห้ามทำเตียง ตั่งที่หุ้มด้วยนุ่น
 ๘๙.ห้ามทำผ้าปูนั่งมีขนาดเกินประมาณ
 ๙๐.ห้ามทำผ้าปิดฝีมีขนาดเกินประมาณ
 ๙๑.ห้ามทำผ้าอาบน้ำฝนมมีขนาดเกินประมาณ
 ๙๒.ห้ามทำจิวรมีขนาดเกินประมาณ

ปาฏิเทสนียะ

(อาบัติที่พึงแสดงคืน)

ปาฏิเทสนียะ / 1 ตัว (โทษที่ต้องแจ้งผู้อื่น) ตกกาฬุตตนรก 1 ชั่วโมงคือ 1,000 ปีของชั้นนี้		
1 วันในชั้นนี้	เท่ากับ	36 ล้านปีมนุษย์
1 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	13,140 ล้านปีมนุษย์
1,000 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	13,140,000 ล้านปีมนุษย์

มี ๔ ข้อ ได้แก่

- ห้ามรับของคบเคี้ยว ของฉันจากมือภิกษุณีมาฉัน
- ให้ไถ่นางภิกษุณีที่มาขู่ให้เขาถวายอาหาร
- ห้ามรับอาหารในสกุลที่สงฆ์สมมุติว่าเป็นเสขะ (อริยบุคคล แต่ยังไม่ได้รับบรรลุเป็นอรหันต์)
- ห้ามรับอาหารที่เขาไม่ได้จัดเตรียมไว้ก่อนมาฉันเมื่ออยู่ป่า

เสขียะ

(ข้อที่ภิกษุพึงศึกษาเรื่องมารยาท)

ทุกกฐ - ทูภายิต / 1 ตัว (โทษที่ทำไม่ดี / พุดไม่ดี) ตกสัตตชีพนรก 1 ชั่วโมงคือ 500 ปีของชั้นนี้		
1 วันในชั้นนี้	เท่ากับ	9 ล้านปีมนุษย์
1 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	3,285,000,000 ปีมนุษย์
500 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	1,642,500,000,000 ปีมนุษย์

แบ่งเป็น ๓ารูป (ความเหมาะสมในการเป็นสมณะ) ๒๖ ข้อ ได้แก่

- นุ่งให้เป็นปริมณฑล (ล่างปิดเข้า บนปิดสะคือไม่ห้อยหน้าห้อยหลัง)

๒.ห้ามให้เป็นปริวิตถล (ให้ชายฟ้าเสมอกัน)

๓.ปกปิดกายด้วยดีไปในบ้าน

๔.ปกปิดกายด้วยดีนั่งในบ้าน

๕.สำรวมด้วยดีไปในบ้าน

๖.สำรวมด้วยดีนั่งในบ้าน

๗.มีสายตาทอดลงไปในบ้าน (ตาไม่มองโน้นมองนี่)

๘.มีสายตาทอดลงนั่งในบ้าน

๙.ไม่เว้าไปในบ้าน

๑๐.ไม่เว้านั่งในบ้าน

๑๑.ไม่หัวเราะดังไปในบ้าน

๑๒.ไม่หัวเราะดังนั่งในบ้าน

๑๓.ไม่พูดเสียงดังไปในบ้าน

๑๔.ไม่พูดเสียงดังนั่งในบ้าน

๑๕.ไม่โคลงกายไปในบ้าน

๑๖.ไม่โคลงกายนั่งในบ้าน

๑๗.ไม่ไกวแขนไปในบ้าน

๑๘.ไม่ไกวแขนนั่งในบ้าน

๑๙.ไม่สั่นศีรษะไปในบ้าน

๒๐.ไม่สั่นศีรษะนั่งในบ้าน

๒๑.ไม่เอามือค้ำกายไปในบ้าน

๒๒.ไม่เอามือค้ำกายนั่งในบ้าน

๒๓.ไม่เอาผ้าคลุมศีรษะไปในบ้าน

๒๔.ไม่เอาผ้าคลุมศีรษะนั่งในบ้าน

๒๕.ไม่เดินกระโหยังเท้า ไปในบ้าน

๒๖.ไม่นั่งรัดเข้าในบ้าน

โภชนปฏิบัติสังยุตต์

(หลักในการฉันอาหาร)

ทุกกฐ - ทุพภายิต / 1 ตัว (โทษที่ทำไม่ดี / พุดไม่ดี) ตกัตถุชีพนรก 1 ชั่วโมงคือ 500 ปีของชั้นนี้

1 วันในชั้นนี้	เท่ากับ	9 ล้านปีมนุษย์
1 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	3,285,000,000 ปีมนุษย์
500 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	1,642,500,000,000 ปีมนุษย์

มี ๓๐ ข้อ ได้แก่

๑. รับบิณฑบาตด้วยความเคารพ
๒. ในขณะที่บิณฑบาต จะแลดูแต่ในบาตร
๓. รับบิณฑบาตพอสมควรส่วนกับแกง (ไม่รับแกงมากเกินไป)
๔. รับบิณฑบาตแค่พอเสมอขอบปากบาตร
๕. ฉันบิณฑบาตด้วยความเคารพ
๖. ในขณะที่ฉันบิณฑบาต และดูแต่ในบาตร
๗. ฉันบิณฑบาตไปตามลำดับ (ไม่ขุดให้แหวง)
๘. ฉันบิณฑบาตพอสมควรส่วนกับแกง ไม่ฉันแกงมากเกินไป
๙. ฉันบิณฑบาตไม่ขยุ้มแต่ยอดลงไป
๑๐. ไม่เอาข้าวสุกปิดแกงและกับด้วยหวังจะได้มาก
๑๑. ไม่ขอเอาแกงหรือข้าวสุกเพื่อประโยชน์แก่ตนมาฉัน หากไม่เจ็บไข้
๑๒. ไม่มองดูบาตรของผู้อื่นด้วยคิดจะยกโทษ
๑๓. ไม่ทำคำข้าวให้ใหญ่เกินไป
๑๔. ทำคำข้าวให้กลมกล่อม
๑๕. ไม่อ้าปากเมื่อคำข้าวยังไม่ถึง
๑๖. ไม่เอามือทั้งสองมือใส่ปากในขณะที่ฉัน
๑๗. ไม่พุดในขณะที่มีคำข้าวอยู่ในปาก
๑๘. ไม่ฉัน โดยการโยนคำข้าวเข้าปาก
๑๙. ไม่ฉันกัดคำข้าว
๒๐. ไม่ฉันทำกระพุ่มแก้มให้ตู่ย
๒๑. ไม่ฉันพลางสะบัดมือพลาง

- ๒๒. ไม่วัดไปรยเมล็ดข้าว
- ๒๓. ไม่วัดแลบลิ้น
- ๒๔. ไม่วัดตั้งจับๆ
- ๒๕. ไม่วัดตั้งชูด ๆ
- ๒๖. ไม่วัดเลียมือ
- ๒๗. ไม่วัดเลียบาตร
- ๒๘. ไม่วัดเลียริมฝีปาก
- ๒๙. ไม่วัดเอามือเปื้อนจับภาชนะน้ำ
- ๓๐. ไม่วัดเอาน้ำล้างบาตรมีเมล็ดข้าวตกลงในบ้าน

ฉัมมเทศนาปฏิสังยุตต์

(หลักในการการแสดงธรรม)

ทุกกฏ - ทุพภาษิต / 1 ตัว (โทษที่ทำไม่ดี / พุศฺไม่ดี) ตกสัจฉิพนรค 1 ชั่วโมงคือ 500 ปีของชั้นนี้

1 วันในชั้นนี้	เท่ากับ	9 ล้านปีมนุษย์
1 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	3,285,000,000 ปีมนุษย์
500 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	1,642,500,000,000 ปีมนุษย์

มี ๑๖ ข้อ ได้แก่

๑. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่มีรุมในมือ
๒. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่มีไม้พลองในมือ
๓. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่มีของมีคมในมือ
๔. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่มีอาวุธในมือ
๕. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่สวมเชิงเท้า (รองเท้าไม้)
๖. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่สวมรองเท้า
๗. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่ไปในยาน
๘. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่อยู่บนที่นอน
๙. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่นั่งรัดเข่า
๑๐. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่โพกศีรษะ
๑๑. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่คลุมศีรษะ

๑๒. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่อยู่บนอาสนะ (หรือเครื่องปูนั่ง) โดยภิกษุอยู่บนแผ่นดิน
๑๓. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข่นั่งบนอาสนะสูงกว่าภิกษุ
๑๔. ไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข่นั่งอยู่ แต่ภิกษุยืน
๑๕. ภิกษุเดินไปข้างหลังไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่เดินไปข้างหน้า
๑๖. ภิกษุเดินไปนอกทางไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เป็นไข้ที่ไปในทาง

ปกิณสละ

(เบ็ดเตล็ด)

ทุกกฐ - ทุฬายัต / 1 ตัว (โทษที่ทำไม่ได้ / พุดไม่ได้) ตกัตถุชีพนรก 1 ชั่วโมงคือ 500 ปีของชั้นนี้		
1 วันในชั้นนี้	เท่ากับ	9 ล้านปีมนุษย์
1 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	3,285,000,000 ปีมนุษย์
500 ปีในชั้นนี้	เท่ากับ	1,642,500,000,000 ปีมนุษย์

มี ๓ ข้อ ได้แก่

๑. ภิกษุไม่เป็นไข้ไม่ยื่นถ้ายอุจจาระ ปัสสาวะ
๒. ภิกษุไม่เป็นไข้ไม่ถ้ายอุจจาระ ปัสสาวะ หรือบ้วนน้ำลายลงในของเขียว (พันธุ์ไม้ใบหญ้าต่างๆ)
๓. ภิกษุไม่เป็นไข้ไม่ถ้ายอุจจาระ ปัสสาวะ หรือบ้วนน้ำลายลงในน้ำ

อธิกรณสมณะ

(ธรรมสำหรับระงับอธิกรณ)

มี ๗ ข้อ ได้แก่

๑. ระงับอธิกรณ (คติความ หรือความที่ตกลงกันไม่ได้) ในที่พร้อมหน้า (บุคคล วัตถุ ธรรม)
๒. ระงับอธิกรณ (คติความ หรือความที่ตกลงกันไม่ได้) ด้วยการยกให้ว่าพระอรหันต์เป็นผู้มีสติ
๓. ระงับอธิกรณ (คติความ หรือความที่ตกลงกันไม่ได้) ด้วยยกประโยชน์ให้ในขณะเป็นบ้า
๔. ระงับอธิกรณ (คติความ หรือความที่ตกลงกันไม่ได้) ด้วยถือตามคำรับของจำเลย
๕. ระงับอธิกรณ (คติความ หรือความที่ตกลงกันไม่ได้) ด้วยถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ
๖. ระงับอธิกรณ (คติความ หรือความที่ตกลงกันไม่ได้) ด้วยการลงโทษแก่ผู้ผิด
๗. ระงับอธิกรณ (คติความ หรือความที่ตกลงกันไม่ได้) ด้วยให้ประนีประนอมหรือเลิกแล้วกันไป